

دنیای سوفی

داستانی درباره تاریخ فلسفه

نوشت میرزا یوستاین گاردر

برگردان کورش صفوی

دفتر پژوهش‌های فرهنگی

وفتر مرکزی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، نبش کوچه یگانه، شماره ۲۲۹
کد پستی: ۱۵۸۴۷۳۶۹۱۳ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۴۶۹۱
تلفن: ۸۸۲۱۳۶۴، ۸۸۲۱۰۲۰، ۸۸۳۱۰۲۴، ۸۸۳۱۵۲۴
دورنگار: ۸۸۳۰۲۴۸۵
تلفن واحد بازاریابی: ۸۸۳۱۵۲۳۳
www.iranculturestudies.com
b@iranculturestudies.com
فروش الکترونیک: www.iranculturestudies.com
www.lahzeh-ketab.com

- تلفن‌های پیخش مرکزی: ۹۱۲-۲۱۷۷۶۴۷، ۸۸۸۴۹۴۶۱
- مراکز اصلی پیخش و فروش:
- فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان کریم خان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، نبش کوچه یگانه، شماره ۲۹
تلفن: ۸۸۴۹۴۶۱
- پیخش مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، نبش خیابان شهید وحید نظری، شماره ۵۵
تلفن: ۶۶۴۱۵۳۲ دورنگار: ۶۶۹۰۰۱۴۶

◦ دنیای سوقی داستانی درباره تاریخ فلسفه

◦ یوستاین گارد

◦ برگردان کوشصفوی

◦ Sofies Welt Roman Über die Geschichte der Philosophie

◦ Jostein Gaarder

◦ Translated into Persian by Kourosh Safavi

◦ طراح جلد: علی حسروی ◦ حروفنگار و صفحه‌آرا: شهره خوری

◦ لیتوگرافی: هما گرافیک ◦ چاپ، رسم: شمارگان، ۱۰۰۰ نسخه ◦ چاپ اول: ۱۳۷۴، چاپ هفتم: ۱۳۹۳ ◦ بیان: ۱۷۰۰۰ تومان

همه حقوق محفوظ است. هرگونه تقلید و استفاده از این اثر به هر شکل بدون اجازه کتبی
دفتر پژوهش‌های فرهنگی ممنوع است.

BN: 964-6269-92-3

شابک: ۳-۹۲-۶۶۶۹-۹۶۴

گارد، یوستاین، ۱۹۰۲ -

◦ دنیای سوقی: داستانی درباره تاریخ فلسفه / یوستاین گارد؛ برگردان کوشصفوی. - (ویرایش ۲). -

◦ تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹.

۶۲۴ ص.

پشت جلد به آلمانی:

Sofies Welt Roman Über die Geschichte der Philosophie

ISBN: 964-6269-92-3

فهرستیویسی براساس اطلاعات فیبا.

چاپ هفتم: ۱۳۹۳

۱. فلسفه - تاریخ - داستان. الف. صفوی، کوروش، ۱۳۳۵ - ۱، مترجم. ب. دفتر پژوهش‌های فرهنگی.

ب. عنوان.

۸۳۹/۸۲۳۷۴

PZ ۲ ۱۴۵

۱۳۷۹

الف

کتابخانه ملی ایران

یادداشت

یوستین گاردر در سال ۱۹۵۲ میلادی در نروژ به دنیا آمد. او به تدریس فلسفه در دیورستان‌های شهر برگن اشتغال دارد و در سال ۱۹۹۱ میلادی جایزهٔ منتقدان ادبیات نروژ را از آن خود ساخت. دنیای سوفی در همان سال به چاپ رسید و موفقیت چشمگیری برای گاردر کسب کرد. این کتاب در سال ۱۹۹۱ میلادی پر فروش ترین کتاب سال در کشورهای اسکاندیناوی بود و سوئد بود و شهرتی جهانی برای نویسندهٔ خود به ارمغان آورد.

کتاب حاضر در برگیرندهٔ یک دورهٔ تاریخ فلسفهٔ غرب است و به شکلی تنظیم یافته که بنا به قول گاردر برای نوجوانان قابل استفاده باشد بر اساس اطلاعات موجود، کتاب دنیای سوفی هم اکنون در برخی از کشورهای اروپایی، به ویژه در آلمان کتاب درسی شده است. سوابیل فلسفی در این کتاب به شکلی مطرح شده‌اند که جذبیت خاصی دارد، هرچند که ویژگی فرهنگ اروپایی را می‌نمایاند در محدود مواردی به خاطر حفظ شئون اخلاقی چند جمله‌ای از فصل «مهمنی» که هیچ تأثیری در مفهوم کلی و بافت اصلی کار ندارد، حذف و در زیرنویس هر صفحه مشخص شده است. همچنان به منظور روان‌تر شدن برخی از جملات، با نظر مترجم محترم، ویرایش مختصراً در چهارمین چاپ ضورت گرفت. اکنون ششمین چاپ این کتاب ارزشمند تقدیم علاقه‌مندان، خاصه جوانان می‌شود.

پیشگفتار مترجم

پس از انتشار ترجمه آلمانی دنیای سوفی نوشتۀ یوستاین گارد، درباره نویسنده و کتابش مطالبی در مجله تایم خواندم. گارد در آن روزها در مصاحبه‌ای گفته بود که سعی کرده است تا کتابی در آموزش فلسفه برای نوجوانان بنویسد. به همین دلیل وقتی ناشر از من خواست تا به ترجمه این کتاب پیردازم، بی‌رنگ پذیرفتم، زیرا فکر می‌کردم ترجمه داستانی درباره تاریخ فلسفه، آن هم برای نوجوانان که باید چهارده بانزده ساله باشند، کاری ساده است. حدود پنجاه صفحه‌ای از کتاب ترجمه شده بود که دوستی مقیم آلمان نقد ترجمه آلمانی کتاب را برایم فرستاد. نویسنده نقد در مقاله خود ضمن مقایسه متن اصلی نروژی و برگردان آلمانی آن بر این نکته تأکید کرده بود که ترجمه آلمانی دنیای سوفی بخلاف متن اصلی، برای خوانندگان چهارده بانزده ساله قابل درک نیست. خواندن این نقد دلواپسم کرد، زیرا تا آنجای کار به راحتی جلو می‌رفتیم و به کمک چند فرهنگ و دایرةالمعارف معادل‌ها را کنار هم می‌گذاشتیم و به خیال خودم شق القمر می‌کردم. متأسفانه متن نروژی کتاب در اختیارم نبود و تازه اگر هم به دستم می‌رسید، کاری صورت نمی‌داد، زیرا به نزد از این زبان سردرمی‌آوردم و نه کسی را می‌شناختم که بتواند کمک کند. بنابراین تنها چاره‌ای که به نظرم رسید این بود که از پسرم که چهارده ساله است کمک بگیرم. ترجمه آن پنجاه صفحه را در اختیارش گذاشتیم تا بخواند و برایم بگوید که مطلب را تا چه اندازه فهمیده است. با وجود این که پسرم چند سالی است کتاب خواندن را شروع کرده و با شوقی که به مطالعه دارد کتاب‌های تاریخی و ادبی را می‌خواند، عدم

موفقیت پدرش را اعلام کرد.

چاره‌ای نبود. متن را باید از نو ترجمه می‌کردم و این بار صفحه به صفحه با پسر و دخترم که دوازده ساله است جلو می‌رفتم. به همین دلیل روشی را در ترجمه متن برگزیدم که در اصل تا حدی متن مدار و تا حدی نیز خواننده‌مدار بود. برای نگارش اسمی خاص از دایرةالمعارف فارسی شادروان مصاحب استفاده کردم و در هر سورد رایج‌ترین اصطلاح فلسفی را به کار گرفتم، تا در نهایت به هدفی برسم که گارد مردنظر داشته است.

در خاتمه لازم می‌دانم از دوستان عزیزم آقایان ناصر زعفرانچی، مرتضی قرب، و اسماعیل پورعباس که هر یک ترجمه را با نهایت دقیقت خواننده و تذکراتی دادند، تشکر کنم.

کورش صفوی

فهرست مطالب

۱۳	... به هر حال باید زمانی چیزی از هیچ به وجود آمده باشد ...	باغ عدن
	... برای فیلسوف شدن همین بس که مستعد باشیم تا	کلاه سیلندر
۲۳	وجودمان مارا دچار حیرت کند ...	
۳۶	... تعادلی نامطمئن میان نیروهای خیر و شر ...	اساطیر
۴۵	... فلاسفه طبیعت‌گرا ... هیچ چیزی نمی‌تواند از هیچ به وجود آمده باشد ...	فلسفه طبیعت‌گرا
۶۱	... خوشبختانه ترین اسباب بازی دنیا ...	دموکریتوس
۶۸	... پیشگویان تعبیراتی را به کار می‌برند که قابل تفسیر نیست ...	سرنوشت
۷۹	... دانانترین فرد کسی است که می‌داند که نمی‌داند ...	سقراط
۹۶	... و از میان خرابه‌ها عمارت‌های بلندی سربرآور دند ...	آتن
۱۰۳	... اشتیاق برای دستیابی به جایگاه واقعی روح ...	افلاطون
۱۲۱	... دختر درون آینه با هر در چشمش به او چشمک زد ...	کلبه سرگرد
	... مردی در نهایت نظم و ترتیب که می‌خواست مفاهیم موجود در اذهان مردم را مرتب کند ...	ارسطو
۱۳۲	... جرقه‌ای از آتش ...	هلنیسم
۱۵۱	... نوشهای خودم را شدیداً سانسور می‌کنم ...	کارت پستال‌ها
۱۷۲	... تنها به این طریق است که تو در فضای حالی معلم نخواهی ماند ...	دو حلقة فرهنگی
۱۸۱	... قدمی به عقب برداشتن به معنی گم کردن راه نیست ...	قرون وسطی
۱۹۹	... ای موجود خدایی در جلد آدمی ...	رنسانس
۲۲۷	... از جنس رؤیاها ییم ...	باروک
۲۶۰	... او می‌خواست مصالح کهنه و مستعمل را از محل احداث ساختمان جدید بپرون بربیزد ...	دکارت
۲۷۹		

... خداوند خیمه شب باز نیست...

درست شیوه تخته سیاهی که قبل از ورود معلم به کلاس

لای

هیچ چیز رویش نوشته نشده است...

... پس آن را در آتش بینداز...

هیوم

درست مثل سیاره‌ای که به دور خورشیدی سوزان

بارکلی

می چرخد...

برکلی

آینه‌ای کهنه و جادویی که مادر پدر بزرگ از یک زن

کولی خریده بود...

... از ساخت سوزن تاریخنده گری توب...

عصر روش‌گری

... آسمان پرستاره‌ای که بالای سر ماست و قانون

کانت

اخلاقی‌ای که در دل ماست...

... این راه اسرارآمیز به درون می‌رود...

رمانتیسم

... تنها آنچه معقول است، حق حیات می‌یابد...

هگل

... اروپا به سمت روش‌گستگی سوق می‌یابد...

کی‌یرک‌گارد

... شبی بر فراز اروپا در حرکت است...

مارکس

... قایقی پر از زن‌هایی که درونش اثیار شده‌اند و از میانه

داروین

زندگی می‌گذرد....

... خواسته‌ای نفرات انگیز و خودخواهانه در او

فروید

رخنه کرده بود...

... انسان محکوم به آزادی است...

عصر حاضر

... کlag سفید...

مهمازی

... دو یا چند ملوudi همزمان به گوش می‌رسند...

کترپوان

... ما هم غباری بیش نیستیم...

انفجار بزرگ

اشخاص، اعلام جغرافیایی، کتاب‌ها،

فهرست‌ها

لغات و اصطلاحات فلسفی